

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ โทร. ๐๔๓-๘๕๑๕๐๖ ต่อ ๒๑

ที่ กส ๕๒๒๐๖/๕๕๕

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกุฉินารายณ์

เรื่องเดิม ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำโครงการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) โดยจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จำนวน ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารงานการเงินการคลัง ด้านการบริการสาธารณะ และด้านธรรมาภิบาล นั้น

ข้อเท็จจริง ด้านการบริการสาธารณะ หมวดที่ ๔ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น หมวดย่อยที่ ๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการเผยแพร่ อย่างน้อย ๑ ช่องทาง

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ซึ่งประกอบด้วยชื่อภูมิปัญญา สาขาของภูมิปัญญา จุดเด่นและข้อมูลของภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสถานที่ที่ดำเนินการและสามารถติดต่อกับเจ้าของภูมิปัญญาได้

ระเบียบ/กฎหมาย

ข้อพิจารณา เห็นควรเสนอผู้บริหาร เพื่อโปรดพิจารณาการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวนันทิยา โอษคลัง)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ความเห็นของหัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา

18/12/2565

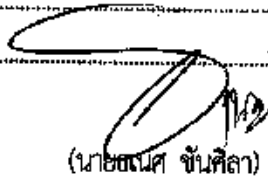
(นายถวิล ฉายรัศมี)

หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา

-๒-ความเห็นของ...

ความเห็นของผู้อำนวยการกองการศึกษา

- ๑๕๖/๒๕๖๓

(นายณนต์ ชันธิลา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นของรองปลัดเทศบาล

๑๕๖/๒๕๖๓

นายไกรสร กองงาม นายกเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

(นายอภิรักษ์ สีทธิขวา)

รองปลัดเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

ความเห็นของปลัดเทศบาล

นายทองประกาย สิมพันธ์ นายกเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

๑๕๖/๒๕๖๓ นายไกรสร กองงาม นายกเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

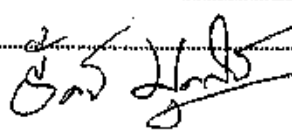

(นายรวิทร์ กุคองน้ำ)

ปลัดเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

ความเห็นของรองนายกเทศมนตรี

- ๑๕๖/๒๕๖๓

(นายธัญญ์ธรณ์ บุญสมดุลย์)

รองนายกเทศมนตรีเมืองกุฉินารายณ์

ความเห็นของนายกเทศมนตรี

๑๕๖/๒๕๖๓

(นายชนเสฏฐ์ ชัยสงครามธำต)

นายกเทศมนตรีเมืองกุฉินารายณ์

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

เทศบาลเมืองกุงिनารายณ์

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กองการศึกษา เทศบาลเมืองกุงिनารายณ์
ตำบลบัวขาว อำเภอกุงिनารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงภูมิอารยธรรมของตนเองที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ที่จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แกตนเองและสังคมต่อไป ศิลปะ หัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ลักษณะที่ตั้งภูมิประเทศและวิถีการดำรงชีวิต เชื้อชาติ ภาษา แต่สิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมนั้นเป็นไปเพื่อการยกระดับความเป็นอยู่ของคนเราทั้งสิ้น ตำบลบัวขาว เป็นที่ตั้งของชุมชนที่มีการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมตามวิถีของการดำรงชีวิต ซึ่งผูกพันกับศิลปหัตถกรรมภายในท้องถิ่น

งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กองการศึกษา เทศบาลเมืองภูผินารายณ์

สารบัญ

	หน้า
๑. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	๑
๒. ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	
- ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๕
- ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๙
- ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	
๑.๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม	
- การประดิษฐ์เชิงเทียน, การจักสานขี้กระยอง	๒๕
- เครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพ อุปกรณ์ไล่สัตว์	๒๗
๑.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรม	
- การประดิษฐ์ผ้าทอมือทำจากผ้าฝ้าย	๓๕
๑.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม	
- การแสดงศิลปะกลองยาวพื้นบ้าน	๓๘
๑.๔ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนาและวัฒนธรรม	
- ผู้นำพิธีกรรมทางศาสนา	๔๑
๑.๕ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร	
- ทำอาหารพื้นเมือง ประเภท ไส้กรอก หม่า เนื้อแดดเดียว	๔๔

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

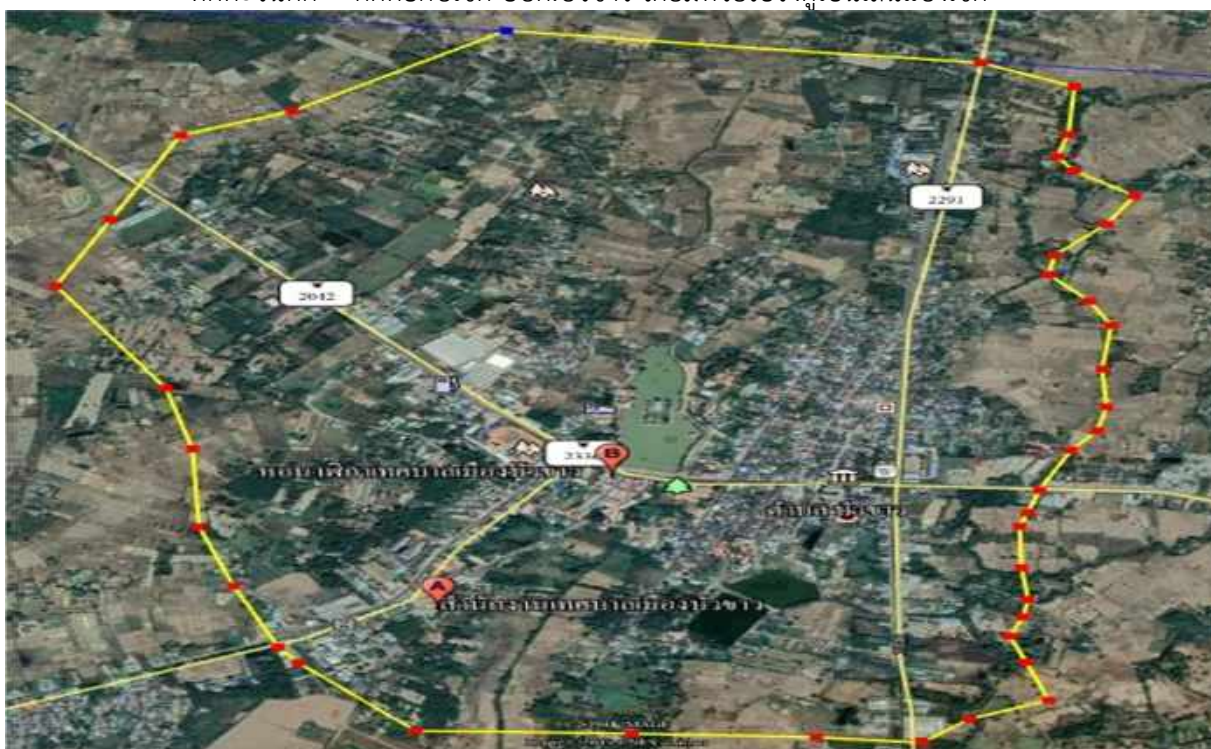
ประวัติเทศบาลเมืองกุงินรายณ์

เทศบาลเมืองกุงินรายณ์ เดิมเป็นสุขาภิบาล จัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๙๑ ได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล เป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ และได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลบัวขาว เป็นเทศบาลเมืองบัวขาว ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ และได้เปลี่ยนชื่อจากเทศบาลเมืองบัวขาว เป็นเทศบาลเมืองกุงินรายณ์ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๑.๑ ด้านกายภาพ

๑.๑.๑ ที่ตั้ง เทศบาลเมืองกุงินรายณ์ มีพื้นที่ประมาณ ๙.๙๕ ตร.กม. หรือประมาณ ๖,๒๑๘.๗๕ ไร่ ทางทิศตะวันออกของจังหวัดกาฬสินธุ์ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๕๑๙ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขต อบต.บัวขาว โดยมีหลักเขตและแนวเขตพื้นที่เป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศใต้ ติดต่อกับเขต อบต.บัวขาว โดยมีหลักเขตและแนวเขตพื้นที่เป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขต อบต.บัวขาว โดยมีห้วยค้อเป็นเส้นแบ่งเขต
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขต อบต.บัวขาว โดยมีห้วยโป่งดู่เป็นเส้นแบ่งเขต

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสลับกับที่ลุ่ม พื้นที่ลุ่มสามารถทำนาและทำไร่ได้

๑.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

ฤดูร้อน : เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในช่วงเดือนเมษายน

ฤดูฝน : เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม โดยจะมีฝนตกชุกในเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว : เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์ สภาพอากาศจะหนาวเย็น

โดยทั่วไป และหนาวจัด ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคมของทุกปี

๑.๑.๔ ลักษณะของดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินลักษณะในกลุ่มดินชุดที่ ๑๗ ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วนสีน้ำตาล ปนเทาหรือสีน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนทรายอาจพบชั้นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนแดงตลอด ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ในดินบน และเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๔.๕-๖.๕) ในดินล่าง ซึ่งข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ เสี่ยงต่อการขาดน้ำในฤดูเพาะปลูก

๑.๒ ด้านการเมือง/การปกครอง

๑.๒.๑ เขตการปกครอง

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน ๑๓ ชุมชน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านบัวขาว มี ๒ ชุมชน (๑) ชุมชนร่วมใจพัฒนา (๒) ชุมชนจามจุรี

หมู่ที่ ๒ บ้านบัวขาว มี ๑ ชุมชน (๑) ชุมชนสามสัมพันธ์พัฒนา

หมู่ที่ ๓ บ้านหนองหูลิง มี ๑ ชุมชน (๑) ชุมชนพรเจริญ

หมู่ที่ ๔ บ้านบัวขาว มี ๒ ชุมชน (๑) ชุมชนเจ้าปู่ (๒) ชุมชนบัวหลวง

หมู่ที่ ๑๒ บ้านบัวขาว มี ๒ ชุมชน (๑) ชุมชนสายหยุดพลังสามัคคี (๒) ชุมชนแสงสว่างทอง

หมู่ที่ ๑๓ บ้านบัวขาว มี ๒ ชุมชน (๑) ชุมชนพร้อมพันธ์ (๒) ชุมชนร่วมใจสามัคคีผั่งใต้

หมู่ที่ ๑๕ บ้านบัวขาว มี ๒ ชุมชน (๑) ชุมชนดอกประดู่ (๒) ชุมชนสุขเจริญ

หมู่ที่ ๑๖ บ้านหนองหูลิง มี ๑ ชุมชน (๑) ชุมชนดอกกรัก

๑.๒.๒ การเลือกตั้ง

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ได้แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๓ เขต ดังนี้

เขต ๑ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑ , ๑๒

เขต ๒ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๒ , ๔ , ๑๓ (บางส่วน)

เขต ๓ ประกอบด้วย หมู่ที่ ๑ (บางส่วน) , ๓ , ๑๓ (บางส่วน) , ๑๕ , ๑๖

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) จำนวน ๑๘ คน

ฝ่ายบริหาร ได้แก่

นายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน

รองนายกเทศมนตรี จำนวน ๓ คน

เลขาธิการนายกเทศมนตรี จำนวน ๒ คน

ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน

๑.๓ ประชากร

๑.๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

การเปรียบเทียบจำนวนประชากร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ชื่อชุมชน	ประชากร		
				พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
๑	บ้านบัวขาว	๑	๑. ชุมชนร่วมใจพัฒนา	๘๘๑	๘๗๙	๘๘๐
			๒. ชุมชนจามจุรี	๘๖๘	๘๖๔	๘๕๑
๒	บ้านบัวขาว	๒	๑. ชุมชนสานสัมพันธ์พัฒนา	๑,๑๑๓	๑,๑๐๖	๑,๐๗๙
๓	บ้านหนองหูลิง	๓	๑. ชุมชนพรเจริญ	๑,๒๕๑	๑,๒๕๒	๑,๒๔๕
๔	บ้านบัวขาว	๙	๑. ชุมชนเจ้าปู่	๖๕๖	๖๕๘	๖๓๐
			๒. ชุมชนบัวหลวง	๖๑๘	๖๒๒	๖๒๖
๕	บ้านบัวขาว	๑๒	๑. ชุมชนสายหยุดพลังสามัคคี	๑,๕๙๒	๑,๕๘๙	๑,๕๘๖
			๒. ชุมชนแสงสว่างทอง	๗๒๑	๗๒๘	๗๓๐
๖	บ้านบัวขาว	๑๓	๑. ชุมชนพร้อมพันธ์	๖๘๖	๖๙๓	๖๙๙
			๒. ชุมชนร่วมใจสามัคคีฝั่งใต้	๑,๒๑๘	๑,๒๑๓	๑,๒๑๘
๗	บ้านบัวขาว	๑๕	๑. ชุมชนดอกประดู่	๔๖๔	๔๖๓	๔๖๖
			๒. ชุมชนสุขเจริญ	๔๓๑	๔๔๓	๔๖๒
๘	บ้านหนองหูลิง	๑๖	๑. ชุมชนดอกกรัก	๗๙๓	๗๙๒	๗๘๔
รวม				๑๐,๘๗๔	๑๑,๓๔๖	๑๑,๒๕๖

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาล
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

การเปรียบเทียบจำนวนครัวเรือน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ชื่อชุมชน	ครัวเรือน		
				พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕
๑	บ้านบัวขาว	๑	๑. ชุมชนร่วมใจพัฒนา	๓๗๑	๓๗๑	๓๗๒

			๒. ชุมชนจามจุรี	๔๑๑	๔๑๑	๔๑๖
๒	บ้านบัวขาว	๒	๑. ชุมชนสามสัมพันธ์พัฒนา	๕๙๔	๕๙๖	๖๐๓
๓	บ้านหนองหูลิง	๓	๑. ชุมชนพรเจริญ	๓๗๓	๓๗๕	๓๗๖
๔	บ้านบัวขาว	๙	๑. ชุมชนเจ้าปู่	๒๓๘	๒๓๗	๒๓๙
			๒. ชุมชนบัวหลวง	๑๖๐	๑๖๑	๑๗๑
๕	บ้านบัวขาว	๑๒	๑. ชุมชนสายหยุดพลังสามัคคี	๕๔๐	๕๔๕	๕๕๕
			๒. ชุมชนแสงสังข์ทอง	๓๖๔	๓๖๕	๓๗๐
๖	บ้านบัวขาว	๑๓	๑. ชุมชนพร้อมพันธ์	๓๑๑	๓๑๔	๓๒๕
			๒. ชุมชนร่วมใจสามัคคีฝั่งใต้	๙๔๐	๙๔๒	๙๗๗
๗	บ้านบัวขาว	๑๕	๑. ชุมชนดอกประดู่	๑๘๓	๑๘๔	๑๙๐
			๒. ชุมชนสุขเจริญ	๑๘๓	๑๙๐	๑๙๗
๘	บ้านหนองหูลิง	๑๖	๑. ชุมชนดอกกรัก	๒๒๔	๒๒๔	๒๓๑
รวม				๔,๘๙๒	๔,๙๑๕	๕,๐๒๒

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาล
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๑.๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ จำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ช่วงอายุ	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%
น้อยกว่า ๑ ปีเต็ม	๔๘	๐.๘๗	๔๔	๐.๗๖	๙๒	๐.๘๑
๑ ปีเต็ม - ๒ ปี	๘๔	๑.๕๒	๘๐	๑.๓๘	๑๖๔	๑.๔๕
๓ ปีเต็ม - ๕ ปี	๑๗๒	๓.๑๒	๑๒๙	๒.๒๓	๓๐๑	๒.๖๗
๖ ปีเต็ม - ๑๑ ปี	๓๘๑	๖.๙๑	๓๗๖	๖.๕๐	๗๕๗	๖.๗๐
๑๒ ปีเต็ม - ๑๔ ปี	๒๑๒	๓.๘๔	๑๘๔	๓.๑๘	๓๙๖	๓.๕๐

๑๕ ปีเต็ม - ๑๗ ปี	๒๑๑	๓.๘๒	๑๙๘	๓.๔๒	๔๐๙	๓.๖๒
๑๘ ปีเต็ม - ๒๕ ปี	๕๔๒	๙.๘๓	๕๕๐	๙.๕๒	๑,๐๙๒	๙.๖๗
๒๖ ปีเต็ม - ๔๙ ปี	๒,๐๔๘	๓๗.๑๖	๑,๙๔๖	๓๓.๖๘	๓,๙๙๔	๓๕.๓๘
๕๐ ปีเต็ม - ๖๐ ปีเต็ม	๙๓๒	๑๖.๙๑	๑,๐๗๒	๑๘.๕๖	๒,๐๐๔	๑๗.๗๕
มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป	๘๘๑	๑๕.๙๙	๑,๑๙๘	๒๐.๗๔	๒,๐๗๙	๑๘.๔๒
รวม	๕,๕๑๑	๑๐๐	๕,๗๗๗	๑๐๐	๑๑,๒๘๘	๑๐๐

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาล

ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๑.๔ สภาพทางสังคม

๑.๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

ชื่อโรงเรียน/สังกัด	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ <u>ระดับประถมศึกษา</u> ๑. โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู ๒๕๐๐) ๒. โรงเรียนสามัคคี ๓. โรงเรียนบ้านบัวขาว (พร้อมพันธุ์อุปถัมภ์) ๔. โรงเรียนหนองหูลิงเจริญเวทย์	๑,๒๒๖ ๒๒๔ ๙๐ ๑๓๙
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๔ (กาฬสินธุ์) <u>ระดับมัธยมศึกษา</u> ๑. โรงเรียนกุฉินารายณ์	๑,๖๓๕
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ <u>ระดับมัธยมศึกษา</u> ๑. โรงเรียนบัวขาว	๒,๖๔๓
ชื่อโรงเรียน/สังกัด	จำนวนนักเรียน
โรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ๑. โรงเรียนเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์	๔๓๖ ๔๓
วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยเทคโนเอเชีย ๑. ปวช. ๒. ปวส.	๓๑๒ ๑๐๒

ที่มา : กองการศึกษา เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๑.๔.๒ สาธารณสุข

๑. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกุฉินารายณ์ ขนาด ๑๖๐ เตียง ๑ แห่ง
๒. คลินิก ๑๐ แห่ง

๑.๔.๓ การสังคมสงเคราะห์

ผู้สูงอายุในเขตเทศบาล	จำนวน ๑,๙๕๘ คน
ผู้พิการในเขตเทศบาล	จำนวน ๔๗๗ คน
ผู้ป่วยเอดส์ในเขตเทศบาล	จำนวน ๔๔ คน
สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน	จำนวน ๓,๓๕๘ คน

ที่มา : กองสวัสดิการสังคม

ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๑.๕ ระบบบริการพื้นฐาน

๑.๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

มีถนนสายหลักผ่าน ๔ เส้นทาง ดังนี้

ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒	สายสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๐๔๖	สายกุฉินารายณ์ – โพนทอง (จ.ร้อยเอ็ด)
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒๙๑	สายกุฉินารายณ์ – เขาวง
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๓๓๖	สายกุฉินารายณ์ – นามน

จำนวนถนน

ถนนลูกรัง	ความยาว ๑๗.๔๗	กม.
ถนนลาดยาง	ความยาว ๒๐.๑๓	กม.
ถนนคอนกรีต	ความยาว ๒๒.๑๗	กม.
ถนนดิน	ความยาว ๐.๖๒	กม.

สะพาน

สะพานคอนกรีต	จำนวน ๔	แห่ง
สะพานอื่นๆ (สะพานลอย)	จำนวน ๖	แห่ง

๑.๕.๒ การไฟฟ้า

ไฟฟ้าที่ผลิตโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของพื้นที่
 จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ ๔,๙๑๕ ครัวเรือน
 จำนวนไฟฟ้าสาธารณะในเขตเทศบาล ๘๑๐ จุด

๑.๕.๓ การประปา

จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ ๔,๙๑๕ ครัวเรือน
 หน่วยงานที่ดำเนินการกิจการประปา คือ สนง.ประปาส่วนภูมิภาค สาขาคุฉินารายณ์

กำลังผลิตที่ใช้งาน	๔,๓๒๐	ลบ.ม./วัน
ปริมาณน้ำผลิต	๑๑๙,๕๒๒	ลบ.ม./เดือน
ปริมาณน้ำผลิตจ่าย	๑๑๖,๖๒๐	ลบ.ม./เดือน
ปริมาณน้ำจำหน่าย	๘๗,๖๙๔	ลบ.ม./เดือน
จำนวนแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา	๒	แห่ง

๑.๕.๔ โทรศัพท์

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีระบบการสื่อสารและโทรคมนาคมที่มีบริการในพื้นที่ มีโทรศัพท์สาธารณะให้บริการกระจายตามจุดต่างๆ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน และมีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีเครือข่ายสัญญาณครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

๑.๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีทำการไปรษณีย์ให้บริการ ๑ แห่ง ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์กุฉินารายณ์ และยังมีบริการสื่อสารอื่น เช่น ระบบเสียงตามสายในพื้นที่ จำนวน ๔๖ จุด หอกระจายข่าวในพื้นที่จำนวน ๘ จุด มีบริการขนส่งเอกชนให้บริการ จำนวน ๖ แห่ง

๑.๖ ระบบเศรษฐกิจ

๑.๖.๑ การเกษตร

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น ๓,๓๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕ ของพื้นที่แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นพื้นที่ทำนา จำนวน ๒,๘๘๐ ไร่ พื้นที่ทำไร่ จำนวน ๔๙๙ ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ เล็กน้อย ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา เป็นต้น

๑.๖.๒ การประมง

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีการทำการประมงเพื่อการค้าเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะทำการเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน เช่น การเลี้ยงปลาในสระน้ำ การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ เป็นต้น

๑.๖.๓ การปศุสัตว์

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีการทำการปศุสัตว์เพื่อการค้าเพียงเล็กน้อย เช่น การเลี้ยงโค-กระบือ การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่บ้าน เป็นต้น ส่วนใหญ่จะทำการเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน

๑.๖.๔ การบริการ

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ เป็นศูนย์กลางของความเจริญที่สุดของอำเภอ จึงมีธุรกิจบริการ ดังนี้

๑. มินิมาร์ท/ร้านสะดวกซื้อ	๙	แห่ง
๒. ร้านอาหาร/ที่จำหน่ายอาหาร	๖๑	แห่ง
๓. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	๑๘	แห่ง
๔. ร้านเสริมสวย/ตัดผม/แต่งผม	๒๐	แห่ง
๕. ร้านอินเทอร์เน็ต/เกมส์	๐	แห่ง
๖. สถานีบริการน้ำมัน	๕	แห่ง
๗. โรงแรม/รีสอร์ทบ้านเช่า/ห้องเช่า	๓๕	แห่ง
๘. ตลาดสด	๓	แห่ง

๑.๖.๕ การท่องเที่ยว

อ่างเลิงชีว

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ได้ปรับปรุงและพัฒนาอ่างเลิงชีว ขนาดพื้นที่ ๘๐ ไร่ ๑ งาน ๑๘ ตารางวา ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยมีทั้งลานอเนกประสงค์ สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น และเครื่องออกกำลังกาย เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย และจะมุ่งพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะที่ได้มาตรฐาน

๑.๖.๖ การอุตสาหกรรม

การทำอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขนาดเล็ก เช่น โรงสีข้าว อุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น โรงงานผลิตน้ำแข็ง โรงงานผลิตลังคาเหล็ก เป็นต้น

๑.๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์ในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นการค้าในลักษณะค้าส่งค้าปลีกขนาดเล็กและขนาดกลาง ได้แก่ ร้านมินิมาร์ท ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น ส่วนในลักษณะค้าส่งค้าปลีกขนาดใหญ่ ได้แก่ โลตัส บิ๊กซี โฮมช็อป โกลบอลเฮ้าส์ เป็นต้น

กลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีการรวมกลุ่มอาชีพของชุมชนภายในเขตเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีหลากหลายผลิตภัณฑ์ ดังนี้

๑. กลุ่มขนมไทย (ข้าวเกรียบปากหม้อ กะหรี่ปั๊บ) ชุมชนหมู่ที่ ๑
๒. กลุ่มทำอาหาร (ไข่เค็ม ลาบเป็ด ลาบหมู ปลาร้าบอง) ชุมชนหมู่ที่ ๑
๓. กลุ่มสตรีอาสา (แหนม ข้าวจี) ชุมชนหมู่ที่ ๑
๔. กลุ่มมะม่วงแช่อิ่ม ชุมชนหมู่ที่ ๑
๕. กลุ่มขนมไทย ชุมชนหมู่ที่ ๒
๖. กลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง ชุมชนหมู่ที่ ๒
๗. กลุ่มทอผ้า ชุมชนหมู่ที่ ๓
๘. กลุ่มเย็บผ้า ชุมชนหมู่ที่ ๓
๙. กลุ่มขนมนางเล็ด ชุมชนหมู่ที่ ๙
๑๐. กลุ่มศิลปะประดิษฐ์ และของที่ระลึก ชุมชนหมู่ที่ ๙
๑๑. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ชุมชนหมู่ที่ ๑๒
๑๒. กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า ชุมชนหมู่ที่ ๑๒
๑๓. กลุ่มขนมไทย ชุมชนหมู่ที่ ๑๓
๑๔. กลุ่มที่ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง, ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่กะลามะพร้าว, ผลิตภัณฑ์มังกรับจากฝุ่นไม้สัก ชุมชนหมู่ที่ ๑๓
๑๕. กลุ่มตัดเย็บผ้าสตรี ชุมชนหมู่ที่ ๑๕

๑.๖.๘ แรงงาน

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีแรงงานภาคอุตสาหกรรมบางส่วน เพราะเข้าสู่สังคมเมือง มีการขยายตัวของความเจริญ และอัตราความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทมากขึ้น มีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่คอยเสริมสร้างองค์ความรู้ ในการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ถึงแม้จะมีแรงงานอย่างเพียงพอ แต่แรงงานเหล่านี้ก็มีการว่างงานในบางฤดูกาล แรงงานที่จบการศึกษาระดับสูงบางสาขาหางานทำยากในท้องถิ่น ทำให้ต้องมีการอพยพแรงงานเข้าไปในตัวเมืองใหญ่ เหลือเพียงแรงงานที่ไม่มีฝีมือหรือแรงงานในภาคเกษตรกรรมเท่านั้น

๑.๗ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๑.๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ นับถือศาสนาพุทธ จึงมีวัดและสำนักสงฆ์ ในพุทธศาสนากะกระจายอยู่ทั่วไปในเขตเทศบาล มีจำนวนถึง ๕ แห่ง คือ

๑. วัดบุญทวีการวาส	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๒
๒. วัดสามัคคีธรรมบัวขาว	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑๒
๓. วัดธงชัยศรีอำนาจ	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๓
๔. วัดปากคูฉัตรมาวาส	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑๕
๕. วัดบุรพาเทพนิมิต	ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑
จำนวนโบสถ์ศาสนาพุทธ	๓ แห่ง
จำนวนเมรุเผาศพ	๔ แห่ง ๔ เต้า
จำนวนผู้นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๐ ของประชากรในเขตเทศบาล	

๑.๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีการจัดงานประเพณีและบุญประจำปี ที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ โดยมีประเพณีหลักสำคัญที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ดังนี้

๑. ประเพณีสงกรานต์

จัดกิจกรรมงานประเพณีสงกรานต์ตามปฏิทินของไทย ในระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ เมษายนของทุกปี เพื่อรดน้ำดำหัว ขอพรจากผู้หลักผู้ใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคล

๒. ประเพณีบุญบั้งไฟ

จัดกิจกรรมงานประเพณีบุญบั้งไฟเป็นประจำทุกปี ประมาณปลายเดือนพฤษภาคมหรือต้นเดือนมิถุนายน ก่อนจะมีการลงนา เพื่อขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ซึ่งจะจัดกิจกรรม ๒ วัน คือ วันแห่ขบวนบั้งไฟของทุกหมู่บ้าน/ชุมชน และวันจุดบั้งไฟ โดยจะมีการประกวดหรือแข่งขัน

๓. ประเพณีลอยกระทง

จัดกิจกรรมงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปีตามปฏิทินของไทย โดยวางแผนจะจัดให้เป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ เพื่อให้คนทั่วไปได้รู้จักเมืองกุฉินารายณ์ ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยกิจกรรมมีการแห่ขบวนกระทงของทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ก่อนจะนำกระทงไปลอยในหนองน้ำ ณ บริเวณอ่างเลี้ยงชีว

๔. ประเพณีเลี้ยงปูตา

จัดกิจกรรมงานประเพณีเลี้ยงปูตา ประมาณเดือนหกเป็นประจำทุกปี เพื่อบอกกล่าวก่อนลงทำนาตามฤดูกาล และเพื่อให้ไร่นาเกิดความอุดมสมบูรณ์ ก่อนวันทำบุญเลี้ยงบ้าน ชาวบ้านจะไปทำความสะอาดศาลเจ้าปูบริเวณรอบๆ ที่ดอนปูตา และพอถึงวันทำบุญเลี้ยงบ้าน ตอนเช้าทุกบ้านจะนำเครื่องเลี้ยงและอาหารที่หาได้ตามท้องถิ่นนำไปเซ่นไหว้ปูตา

๕. ประเพณีไหว้เจ้าพ่อปู่บัวขาว

จัดกิจกรรมงานประเพณีไหว้เจ้าพ่อปู่บัวขาว ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๖ ธันวาคมของทุกปี โดยมูลนิธิเจ้าพ่อปู่บัวขาว เพื่อให้พ่อค้า ประชาชนชาวเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์และประชาชนทั่วไป ที่ประกอบสัมมาอาชีพ มาเช่นไหว้ บวงสรวง ขอพร เพื่อความเป็นสิริมงคล ความเจริญรุ่งเรืองในการค้าขายและการประกอบอาชีพต่างๆ ในระหว่างการจัดงานซึ่งมีความเชื่อว่าถ้าได้กราบไหว้บูชาขอพรแล้วจะทำให้ตนเองมีโชคลาภ ร่ำรวย เจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าในอาชีพ และประสบผลสำเร็จดังคำอธิษฐาน

๑.๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีอาคารศูนย์ส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นสถานที่จัดกิจกรรมถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิต ดนตรีพื้นบ้าน งานหัตถกรรม และงานฝีมือต่างๆ ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ เช่น การถ่ายทอดฝีมือ การทอผ้าลายแพรวา ลายภูไท ผ้าตีนจก การถ่ายทอดการแสดงดนตรีพื้นบ้าน พิณแดง โหวต โปงลาง การถ่ายทอดการโต้ตอบภาษิตคำคมอีสาน (พญา) การถ่ายทอดพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่จัดกิจกรรมและการแข่งขันต่าง ๆ ของเยาวชน เช่น โครงการสืบทอดาวาฮอยปู่ หย่างนำฮอยพ่อแม่ ซึ่งแปลเป็นภาษากลางก็คือ การสานต่อวัฒนธรรมอันดีตั้งแต่รุ่นตา รุ่นปู่ และทำตามพ่อแม่ เป็นต้น

ภาษาถิ่น

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีภาษาถิ่นที่ใช้ คือ ภาษาลาวอีสาน ซึ่งเป็นภาษาลาวสำเนียงหนึ่งที่ว่าภาษาลาวตะวันตก (ภาษาลาวร้อยเอ็ด) ไม่มีใช้ในประเทศลาว เป็นภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ท้องที่ร้อยเอ็ด ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม หนองคาย (บางหมู่บ้าน) และบริเวณใกล้เคียงจังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๗.๔ OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก หรือสินค้า OTOP ซึ่งเป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง เช่น ตุ๊กตาผ้าเช็ดมือ ผ้ามา่น เป็นต้น ผลิตอยู่ในชุมชน หมู่ที่ ๑๒ นอกจากนี้ยังมีการทำโคมไฟด้วยกะลามะพร้าว ของชุมชนหมู่ที่ ๒ เป็นต้น

๑.๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๘.๑ แหล่งน้ำ

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญที่ใช้ในการอุปโภคของประชาชน ตลอดจนใช้ในการทำเกษตรกรรม ได้แก่

ลำห้วย ได้แก่ ลำห้วยบง ลำห้วยโป่งดู่ ลำห้วยค้อ
หนองน้ำ ได้แก่ อ่างเลิงชีว หนองสิม หนองบัวขาว หนองหูลิงใหญ่

๑.๙ ข้อมูลอื่นๆ

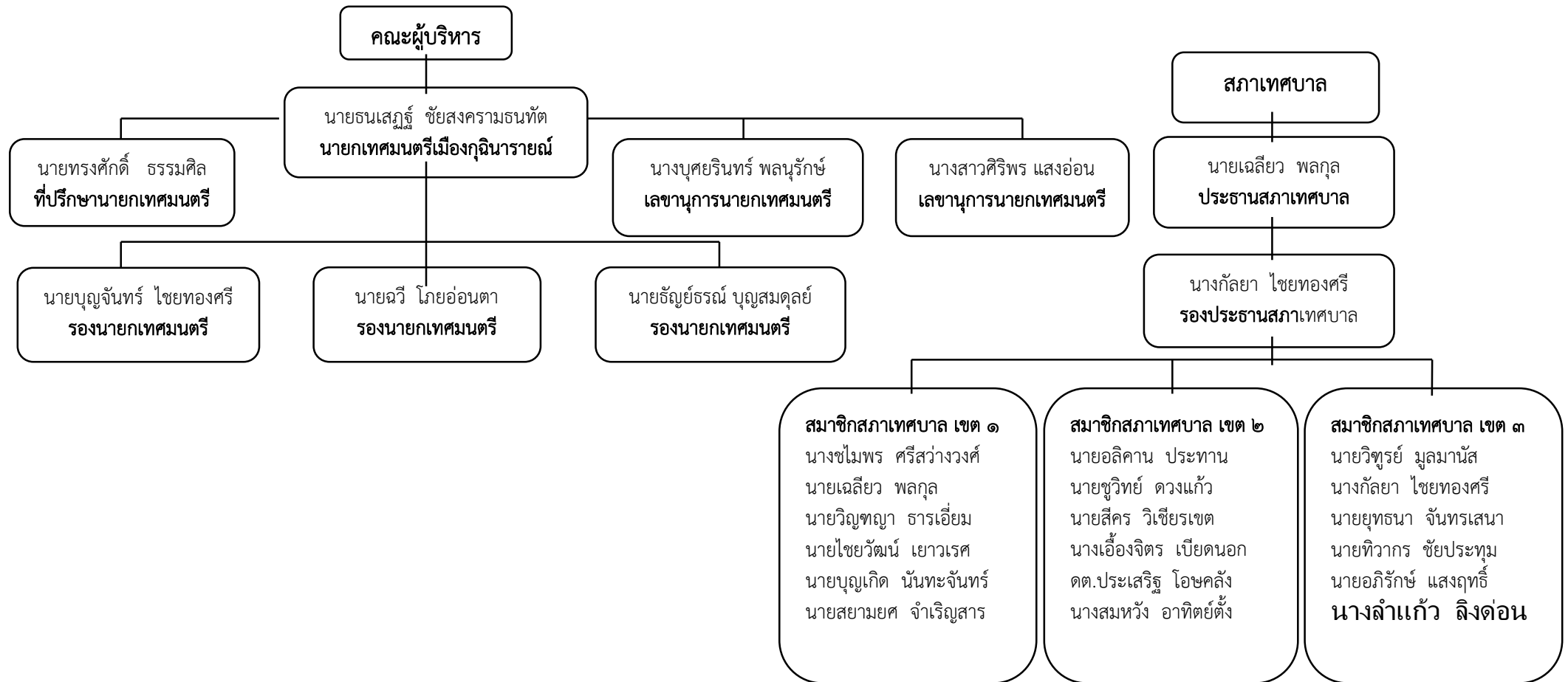
๑.๙.๑ โครงสร้างอัตรากำลังตามกรอบอัตรากำลังพนักงานเทศบาล ๓ ปี กรอบอัตรากำลังพนักงานจ้าง ๓ ปี และอัตรากำลังพนักงานจ้างเหมาบริการ (ที่มีคนอยู่จริง)

ส่วนราชการ	พนักงานเทศบาล (คน)	ลูกจ้างประจำ (คน)	พนักงานจ้างตามภารกิจ (คน)	พนักงานจ้างทั่วไป (คน)	พนักงานจ้างเหมา (คน)	รวม
สำนักปลัดเทศบาล	๑๑	๑	๒๐	-	๓	๓๕
กองคลัง	๗	-	๙	-	๑	๑๗
กองช่าง	๘	-	๑๕	-	๑๖	๓๙
กองการศึกษา	๔	-	๒	-	๑	๗
กองสวัสดิการสังคม	๖	-	๔	-	๑	๑๑
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	๕	-	๖	-	๔๘	๕๙

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	๔	-	๙	-	๑	๑๔
หน่วยตรวจสอบภายใน	๑	-	-	-	-	๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล	๗	-	๕	๑	-	๑๓
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์	๓	-	๓	๑	๑๖	๒๓
รวม	๕๙	๑	๗๓	๒	๘๗	๒๒๒

ที่มา : งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

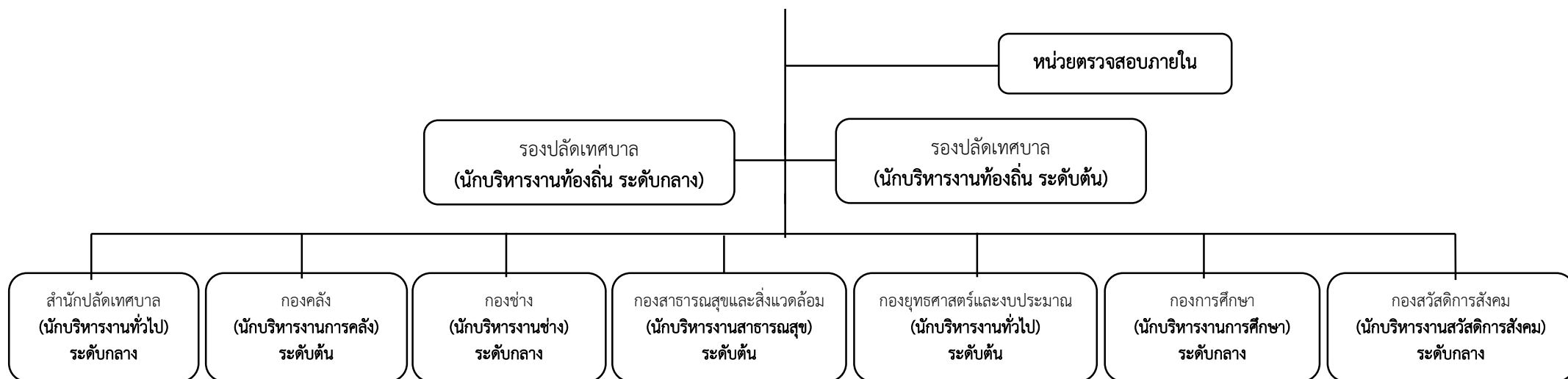
๑.๙.๒ โครงสร้างทางการเมือง/การบริหาร

๑.๙.๓ การแบ่งส่วนราชการของเทศบาลเมืองกุฉินารายณ์

๑๒

ปลัดเทศบาล
(นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับกลาง)

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มี พื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง สร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น มั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้ กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุง วิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลเมืองภูผารายณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็น อย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การ อนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิ มีความหมายว่า พื้น ชั้น พื้นเพ
ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้ ความรู้ทั่ว ความฉลาดเกิดแต่การเรียนรู้และคิด
ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นความรู้ ความสามารถ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความสามารถในการใช้พื้นความรู้สร้างสรรค์งานเพื่อพัฒนาและดำรงชีวิตของ คนในท้องถิ่น

การถ่ายทอดความรู้หรือการสอน หมายถึง บอกวิชาความรู้ให้แสดงเข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็น ตัวอย่างเพื่อให้รู้ตัวรู้ชัด

จากการศึกษาความหมายที่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการต่างๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่า ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑) ภูมิปัญญา

คำว่าภูมิปัญญา ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความคิด ความสามารถ ที่เป็นผลมาจากการใช้ความคิดและ สติปัญญาในการปรับตัวและดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน เป็นกระบวนการที่ เกิดขึ้น เรียนรู้ และสะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สามารถใช้หรือปรับเปลี่ยนมาสร้างประโยชน์และแก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิตของคนในสังคม ภูมิปัญญาอาจเกิดจากประสบการณ์ของกลุ่มชนในชุมชนจากภายนอกชุมชน และ/หรือ ผลิตใหม่ หรือผลิตซ้ำขึ้นมา ก็ได้

๒) **ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom)** สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ให้ความหมายของภูมิปัญญาชาวบ้านว่าเป็นความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน ซึ่งได้เรียนรู้จากพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง และผู้ที่มีความรู้ในชุมชน ความรู้เหล่านี้เกี่ยวข้องการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางหลักเกณฑ์ มีวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์กับผู้ล่วงลับไปแล้วกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และกับธรรมชาติ ความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับปรุง ประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง รากฐานความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความรอบรู้ รวมทั้งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ทางแวดล้อม และวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

๓) **ภูมิปัญญาท้องถิ่น (LOCAL WISDOM)** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ โดยแยกให้ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญา ว่าหมายถึง พื้นความรู้ความสามารถ และคำว่า ท้องถิ่น ว่าหมายถึง ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น คำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงหมายถึง พื้นความรู้ความสามารถของท้องถิ่นใดท้องที่หนึ่ง

สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า ปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคม และในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นวัฒนธรรม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรม จึงต้องใช้ปัญญาค้นหาสิ่งที่มีอยู่แล้ว พื้นฟู ประยุกต์ เสริมสร้างสิ่งใหม่ บนรากฐานสิ่งเก่าที่ค้นพบนั้น นักพื้นฟู นักประยุกต์ และนักประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้ มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” หรือ “ผู้รู้ชาวบ้าน” และสติปัญญาที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์นี้เรียกว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หรือ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชน และในตัวของผู้นั้น หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จัก เกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความหมายเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่น

๔) **ภูมิปัญญาไทย (THAI WISDOM)** เป็นผลของประสบการณ์สั่งสมของคนที่ยึดมั่นปฏิบัติกับภูมิปัญญาพื้นถิ่นในท้องถิ่นเดียวกันและระหว่างกลุ่มชุมชนหลายๆ ชาติพันธุ์ รวมไปถึงโลกทัศน์ที่มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ ภูมิปัญญาเหล่านี้เคยเอื้ออำนวยให้คนไทยแก้ปัญหาได้ดำรงอยู่ และสร้างสรรค์อารยธรรมของเราเองได้อย่างมีดุลยภาพกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในระดับพื้นฐานหรือระดับชาวบ้าน ภูมิปัญญาในแผ่นดินนี้มีได้เกิดขึ้นเป็นเอกเทศแต่มีส่วนแลกเปลี่ยนเลือกเฟ้น และปรับให้ภูมิปัญญาจากอารยธรรมอื่นตลอดมา

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการสะสม เลือกสรร และพัฒนาปรับปรุงอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับและได้รับการถ่ายทอดกันมาในสังคม เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันของผู้คนแต่ละยุคแต่ละสมัย

ตารางเปรียบเทียบภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาไทย

ประเภทภูมิปัญญา	ลักษณะที่เหมือนกัน	ลักษณะที่แตกต่างกัน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เป็นองค์ความรู้ และวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับบุคคลหรือระดับท้องถิ่น ซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาอีสาน ผ้าไหม แอ่งไต้ปลา หนังตะลุง เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ
ภูมิปัญญาไทย		เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ เช่น ภาษาไทย มวยไทย ต้มยำกุ้ง เป็นภูมิปัญญาไทย ฯลฯ

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า**ภูมิปัญญา** เป็นความรู้ ความสามารถ และวิธีการที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ในการปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมา **ภูมิปัญญาชาวบ้าน** จึงเป็นความรู้ความสามารถ และวิธีการปฏิบัติของชาวบ้านที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากวิธีการนั้นเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น และมีการนำไปปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายในชุมชนก็จะเรียกว่า **ภูมิปัญญาท้องถิ่น** แต่ถ้าได้รับการยอมรับในระดับชาติก็จะขยายกว้างเป็น **ภูมิปัญญาไทย**

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายรวมถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหาเป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นซึ่งมี ผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่างๆ กันดังนี้

สามารถ จันทรสุรีย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเองทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญหาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตน์ะ บังสนธิ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการทัศน์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการทัศน์ดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สืบสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตรัตนันท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ, ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะว่าจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นท่าอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึง

อุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิต และสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกายใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวฤธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า “ยาไส้” ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเรื่องของปากท้อง เป็นสิ่งที่ถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์ หรือตีคุณค่าเป็นตัวเงินโดยง่าย จึงจำเป็นต้องหวงแหน มีการจดลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรทางปัญญา

๒. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า “ยาใจ” ซึ่งความรู้ที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร กลับช่วยให้สังคมมีความเอื้ออาทร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อความผาสุกของคนในสังคม

ประชากร แก้ววรรณ ได้สังเคราะห์ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้คือ

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากสติปัญญาของชาวบ้าน เป็นศักยภาพหรือความสามารถในการแก้ไขปัญหา การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของชาวบ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่คิดค้น สั่งสม สืบทอด ปรับปรุง พัฒนา เป็นศักยภาพหรือความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ สร้างปัญญาตอบสนองความจำเป็น ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและมั่นคง

การจำแนกตามแหล่งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ได้จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแหล่งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทบุคคล** ครอบคลุมบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในเรื่องพิธีกรรมสำคัญของท้องถิ่น บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติ การประดิษฐ์ และการเกษตรกรรม โดยบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นผู้ริเริ่ม หรือเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น เช่น ครูภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ ผู้นำชุมชน ผู้รู้ พ่อเฒ่าแม่เฒ่า ฯลฯ

๒. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสถานที่** ครอบคลุมสถานที่ที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นในด้าน ประวัติศาสตร์ ศาสนา พิธีกรรม สถานที่ทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งเพาะปลูกตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง ทั้งที่เป็นบุคคล หน่วยราชการ และองค์กรเอกชน

๓. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทวัสดุอุปกรณ์** ครอบคลุมวัสดุอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ใน รูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริง และของจำลองที่ใช้ในการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าล้าหลัง คนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญ และสืบสานกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตร ทำอาหารหรือตำรับตำราต่างๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๑๐ ลักษณะ ได้ดังนี้

๑. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา** ภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้น ได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคม โดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิม จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

๒. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม** เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดึงดูดที่คนไทยในท้องถิ่นสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจในสังคม ภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญๆ ในประเทศไทยล้วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้น

๓. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน** เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทต่างๆ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้นได้สืบทอดการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็น ศิลปะที่มีลักษณะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น

๔. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน** นอกจากมนุษย์จะนำอาหารที่มีมากเกินไป ความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานาน ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่างๆ มาบริโภคได้อีกด้วย

๕. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน** การละเล่นถือว่าเป็นการผ่อนคลายโดยเฉพาะ ในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการละเล่นที่ ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม อย่างกลมกลืน

๖. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม** ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาค เราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค ความคิด ความเชื่อของบรรพชนได้เป็นอย่างดี

๗. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน** ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากจะแสดงออกถึงความ สนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่างๆ

๘. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน** ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้

๙. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับประดิษฐกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน** เทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นประดิษฐกรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอดความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐกรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชน เป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง

๑๐. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ** เนื่องจากคนไทยมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาหรืออ่อนวอนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก และเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรมทั่วทุกภูมิภาคของไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้แบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๑ สาขา ดังนี้

๑. **สาขาเกษตรกรรม** หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไขโรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๒. **อุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค)** หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดจนทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. **สาขาการแพทย์ไทย** หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดนเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. **สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. **สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน** หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการค้าการสะสมและบริการกองทุนธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. **สาขาศิลปกรรม** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ มีผลงานโดดเด่นเรื่อง ต่อไปนี้

๖.๑ ด้านจิตรกรรม คือ การวาดภาพฝาผนัง การเขียนภาพลงผ้า หน้าผา การสักลาย ฯลฯ

๖.๒ ด้านประติมากรรม คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และมีฝีมือในการปั้นแกะสลัก การหล่อ เช่น หล่อพระพุทธรูป ปั้นโอ่ง สลักกลดลาย ประดับต้นเทียน สิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

๖.๓ ด้านสถาปัตยกรรม คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์เรื่องการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือน โบสถ์ ศาลา ศาลพระภูมิ ฯลฯ

๖.๔ ด้านหัตถกรรม (งานช่างฝีมือ) คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีผลงานในสิ่งที่ทำมือ เช่น เครื่องจักสานต่างๆ

๖.๕ ด้านงานประดิษฐ์ คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการจัดทำผลงานเลียนแบบธรรมชาติ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ บายศรี การแต่งลวดลายบนแผ่นผ้า ฯลฯ

๖.๖ ด้านดนตรี นาฏศิลป์และการเล่นพื้นบ้าน คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเล่นดนตรี การขับลำ การพ้อนรำ การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้าน หมอลำ การเล่นหนังปราโมทัย ลิเก เพลง กันตรึม เจริญ ฯลฯ และมีฝีมือในการ

๗. สาขาการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กร ชุมชนต่างๆ ให้สามารถพัฒนาและบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๘. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๙. ศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

๑๐. สาขากองทุนและสวัสดิการ หมายถึง การจัดการด้านสมทบและบริการกองทุนในการประกันคุณภาพชีวิตของคน ให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑๑. สาขาการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอด การอบรมเลี้ยงดู การบ่มเพาะ การสั่งสอน การสร้างสื่อและอุปกรณ์ การวัดความสำเร็จ

เทศบาลเมืองกุฉินารายณ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

๑.ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	งานจักสานและประดิษฐ์งานไม้	นายคำภา ศรีขาว	๑๑๖ ม.๑ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๒.	งานจักสาน	นายคำไหล ทะมานนท์	๑๖๖ ม.๒ ต.บัวขาวอ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๓.	งานจักสาน	นายหมี อุปนิ	ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๔.	งานจักสานจากไม้ไผ่	นายบุญถม วรรณขาว	๑๐๘ ม.๙ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๕.	การจักสาน การฉลุลายไม้	นายคำพั้ว ศรีอรัญ	๑๘๐ ม.๑๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๖.	งานจักสาน	นายโส กองสินนท์	๑๕๖ ม.๑๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์

๒. ด้านอุตสาหกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	การทอผ้าทอมือทำจากผ้าฝ้าย	นางปวีณา ธรรมศิลป์	๓๗๘ ม.๑๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ โทร. ๐-๔๓๘๕-๑๔๑๑

๓. ด้านการแพทย์ไทย

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	กายบำบัด พื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้หญิงหลังคลอด และผู้ป่วยหลังผ่าตัด	นายวีระชัย อุดรแผ้ว	๑๒๗ ม.๑ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๒.	การนวดแผนไทย	นางสมร ว่องไว	๖๑ ม.๑๕ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๓.	การนวดแผนไทย	นางมลัย อุปนิ	ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์

๔. ศิลปกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	หมอลำ, เพลง, ฝัญา	นายคำไหล ทะมานนท์	๑๖๖ ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์

๒.	ผญา, คำสอน, เพลงกลอนโบราณ	นางหนูวี สิงหาแพด	ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๓.	ดีดพิณ	นายบรรทม มงคลศิริ	ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๔.	วงดนตรีกลองยาว	นายนง บุ่งศรี	๒๔๐ ม.๓ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๕.	คำกลอน ผญา	นายสุดตา พลกุล	๑๒๙ ม.๑๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๖.	หมอลำ, ผญา, สอย	พ่อครูแต	ม.๑๖ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์

๕.ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายคำเภา ศรีขาว	๑๑๖ ม.๑ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๒.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายคำไหล ทะมานนท์	๑๖๖ ม.๒ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๓.	พิธีกรรมทางศาสนา	นายบุญถม วรรณขาว	๑๐๘ ม.๙ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
๔.	พิธีกรรมทางศาสนา, สู้ขวัญ	นายบุญธรรม อุปนิ	ม.๙ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์

๖.ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	อาหารพื้นบ้าน (หม่า)	กลุ่มมอสมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ ๑	๖๑๑ ม.๑ ต.บัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ โทร.๐๘๗-๙๕๕๕๗๕๖

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

นายคำเภา ศรีขาว อายุ ๘๙ ปี

ความชำนาญ : การประดิษฐ์เชิงเทียน (เทียนกราบ/เทียนโงะ), จักสานชั้นกระยอง

ที่อยู่ ๑๑๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เชิงเทียน (เทียนกราบ/เทียนโง๊ะ)

เชิงเทียน (เทียนกราบ/เทียนโง๊ะ)

ขันกระยอง (พานโบราณ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

นายบุญถม วรรณขาว อายุ ๗๓ ปี

ความชำนาญ : การประดิษฐ์หัตถศิลป์

ได้แก่ เครื่องจักสาน, เครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพ, อุปกรณ์ล่าสัตว์ เป็นต้น
ที่อยู่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๕-๑๖๒๖

กะโหลก ใช้สำหรับวิดน้ำใส่นา

เครื่องจักสาน เช่น อุปกรณ์จับปลา กบ

งานสาน เช่น การสานแห อุปกรณ์หาปลา

อุปกรณ์ทำนาโบราณ ได้แก่ คานหน้าดำนานา ใช้สำหรับให้ควายใช้ลากเวลาดำนา
ไถใช้ผูกติดหรือเชื่อมต่อกับ แอกใหญ่-แอกเล็ก

อุปกรณ์ล่าสัตว์ ได้แก่ หน้าไม้ หน้าแก้ง ใช้สำหรับล่าสัตว์ เป็นต้น

ขวานหอน ใช้สำหรับตัดไม้

หลาเส้นฝ้าย อุปกรณ์สำหรับทำเส้นฝ้าย

เครื่องอ้าวฝ้าย (ที่รีดเมล็ดฝ้ายหรือนุ่น)

ครกตำข้าวเล็ก

ตีตีต (ของเล่นพื้นบ้าน)

ขาโถกเทก (ของเล่นพื้นบ้าน)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

นายคำพัว ศรีอรุณ อายุ ๘๕ ปี

ความชำนาญ : การประดิษฐ์เชิงเทียน (เทียนกราบ/เทียนโง๊ะ), จักสานชั้นกระยอง

ทำลายบั้งไฟ แกะสลักลายบั้งไฟ

ที่อยู่ ๑๘๐ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบัวขาว อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เชิงเทียน (เทียนกราบ/เทียนโง๊ะ)

ขันกระยง (พานโบราณ)

กระปุกอมสินจากกะลามะพร้าว

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรม

กลุ่ม ทอผ้าพื้นเมืองบัวขาว นางปวีณา ธรรมศิลป์

ความชำนาญ : การประดิษฐ์ผ้าทอมือทำจากผ้าฝ้าย

ที่อยู่ ๓๗๘ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๕-๑๔๑๑

กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบัวขาว

ผ้าที่ทอเสร็จแล้วและผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปแล้ว เช่น หมอน, ผ้าพันคอ, ผ้าปูโต๊ะ ฯลฯ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

วงดนตรีกลองยาว คณะเสียงทองก้องสยาม

ความชำนาญ : การแสดงศิลปะกลองยาวพื้นบ้าน

ที่อยู่ ๒๔๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมาชิกในวงประกอบด้วย

๑. นายนาง บุ่งศรี	กลองยาว (หัวหน้าวง)
๒. นายเอ็ด อิมอูรัง	กลองยาว
๓. นายเสด็จ แสนศิริ	กลองยาว
๔. นายสมหมาย ดวงใจ	กลองยาว
๕. นายปูน อุดมจิตร	กลองยาว
๖. นายเสรีฐ แสนศิริ	กลองยาว
๗. นายฉลอง ชุ่มมาลี	พิณ
๘. นายกรงทอง เพ็ชรูจี	กลองตุ้ม
๙. นายแก้ว กุลบุตร	หามกลองตุ้ม
๑๐. นายกลม ใจหมั่น	อีเล็คโทน
๑๑. นายผอง อิมอูรัง	ฉาบ

องค์ประกอบที่บ่งบอกให้เห็นคุณลักษณะของศิลปะการแสดง

เครื่องดนตรี ๑๐ ชิ้น ประกอบด้วย

- กลองยาว ๖ ชิ้น
- กลองตุ้ม ๑ ชิ้น
- พิณ ๑ ชิ้น
- อิเล็คโทน ๑ ชิ้น
- ฉาบ ๑ ชิ้น

สมาชิกคณะกลองยาวเสียงทองกล้องสยาม

รับงานจ้างทั่วไปและงานบุญประจำปีต่าง ๆ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนาและวัฒนธรรม

นายคำเภา ศรีขาว อายุ ๘๘ ปี

ความชำนาญ : ผู้นำพิธีกรรมทางศาสนา เป็นผู้ปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา

ที่อยู่ ๑๑๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลบัวขาว อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนาและวัฒนธรรม

นายบุญถม วรรณขาว อายุ ๗๓ ปี

ความชำนาญ : ผู้นำพิธีกรรมทางศาสนา เป็นผู้ปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา

ที่อยู่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลบัวขาว อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๕-๑๖๒๖

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารพื้นเมือง

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ ๑

ความชำนาญ : ทำอาหารพื้นเมือง ประเภท ไส้กรอก หมูά เนื้อแดดเดียว

ที่อยู่ ๖๑๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

